

Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 24 października 2016 r.

V Ka 385/16

Przewodniczący: Sędzia SO Aleksandra Odoj-Jarek.

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej Marcina Felsztyńskiego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza po rozpoznaniu w dniu 24 października 2016 r. sprawy:

S. B. (B.) c. J. i B. ur. (...) w P.

oskarżonej o przestępstwo z art. 190a § 1 k.k. na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 6 maja 2016 r. sygn. akt VI K 665/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwocie 20 zł (dwadzieścia złotych) i obciąża ją opłatą za II instancję w kwocie 120 zł (sto dwadzieścia złotych).

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim wyrokiem z dnia 6 maja 2016 r., sygn. akt VI K 665/15, uznał oskarżoną S. B. za winną tego, że w okresie od grudnia 2012 r. do 10 czerwca 2015 r. w W. uporczywie nękała B. P. w ten sposób, że jeździła za pokrzywdzoną i obserwowała ją, umieściła w jej samochodzie urządzenie (...) rejestrujące położenie, wykonywała wielokrotnie połączenia na jej telefon komórkowy i stacjonarny w miejscu jej zamieszkania oraz wysyłała wiadomości tekstowe sms i wiadomości e-mail, nadto zorganizowała śledzenie pokrzywdzonej przez pracowników biur detektywistycznych, którzy obserwowali pokrzywdzoną, jeździli za nią samochodem, robili zdjęcia, jak i zleciła dopytywanie znajomych pokrzywdzonej o jej życie prywatne, sposób spędzania wolnego czasu i miejsca jej przebywania, czym wzbudziła u pokrzywdzonej B. P. uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia i istotnie naruszyła jej prywatność, tj. czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 190a § 1 k.k. i za to na mocy tego przepisu skazał ją na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1 i § 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. Sąd wykonanie wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat tytułem próby oddając w tym czasie oskarżoną pod dozór kuratora.

Na mocy art. 72 § 1 pkt 7a k.k. Sąd zobowiązał oskarżoną do powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzoną B. P. w każdy sposób, a także zobowiązał oskarżoną do powstrzymywania się od zbliżania się do pokrzywdzonej B. P. na odległość mniejszą niż 100 metrów.

Na mocy art. 627 k.p.k. i art. 1 i art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych Sąd zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa - Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim wydatki w wysokości 70 złotych i wymierzył jej opłatę w kwocie 120 złotych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonej i zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. polegającą na wyjściu poza granice aktu oskarżenia,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na uznaniu, że oskarżona dopuściła się popełnienia przestępstwa z art. 190a § 1 k.k., pomimo braku wystarczających dowodów winy oskarżonej,
3. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie: - art. 4 k.p.k. poprzez jego błędną wykładnię i nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej, - art. 5 § 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie i rozstrzygnięcie wszystkich występujących w sprawie wątpliwości na niekorzyść oskarżonej, - art. 7 k.p.k. poprzez jego błędną wykładnię i dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego,
4. obrazę przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 72 § 1 pkt 7a k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie.

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. skarżący wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od popełnienia przypisanego jej przestępstwa, ewentualnie:
- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja obrońcy oskarżonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przede wszystkim nie sposób zgodzić się z zarzutem błędu w ustaleniach faktycznych, który nie może sprowadzać się wyłącznie do zakwestionowania stanowiska Sądu I instancji, lecz powinien wskazywać nieprawidłowości w rozumowaniu Sądu co do oceny okoliczności sprawy. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu odmiennego poglądu nie uzasadnia wniosku o popełnieniu przez Sąd I instancji błędu w ustaleniach faktycznych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 marca 2007 r. sygn. akt WA 8/07). Aby więc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych był skuteczny, niezbędne jest nie tylko wskazanie na wadliwość ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd, ale także wykazanie konkretnych uchybień w ocenie materiału dowodowego, jakich Sąd I instancji miał się dopuścić, czego skarżący nie uczynił.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób staranny zgromadził i przeprowadził wszelkie dowody, które pozwoliły na wyjaśnienie okoliczności popełnienia przez oskarżoną przypisanego jej czynu. Sąd I instancji w prawidłowy, wnikliwy i rzetelny sposób dokonał oceny zgromadzonego materiału dowodowego szczegółowo wskazując, jakimi przesłankami kierował się uznając jedne dowody za wiarygodne, a innym waloru tego odmawiając.

Wskazać należy, iż zasadnie Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom pokrzywdzonej B. P. oraz świadków M. B., T. M., a także R. O., które były logiczne spójne i konsekwentne.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na zeznania świadka T. M., który jako osoba niespokrewniona z żadną ze stron nie miał powodów, by zeznawać na korzyść jednej z nich. Z zeznań tego świadka wynika, iż oskarżona chwaliła mu się, że jeździła za pokrzywdzoną, śledziła ją, że pobiła B. P., zamontowała w samochodzie pokrzywdzonej sprzęt śledzący. Świadek ten wskazał, iż oskarżona również i jego prosiła, by śledził pokrzywdzoną oraz

wypytał znajomych o jej życie codzienne, co robi i gdzie przebywa. Świadek podał, iż pomagał początkowo oskarżonej i nawet zeznawał na sprawie rozwodowej, jednakże po rozmowie z mężem oskarżonej wycofał się z tego. Zeznania tego świadka potwierdzają wydruki z portalu społecznościowego F.

Spójne z zeznaniami powyższego świadka są zeznania M. B., który w sposób szczegółowy opisywał zachowanie oskarżonej, w tym wykonywane przez nią do pokrzywdzonej głuche telefony, zarówno na telefon komórkowy jak i stacjonarny, co świadek sprawdził dzięki funkcji redial.

Słusznie Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom pokrzywdzonej B. P., które są logiczne i konsekwentne oraz spójne z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym.

Pokrzywdzona opisała w sposób szczegółowy, kiedy i gdzie śledziła ją i obserwowała oskarżona, a także metody działań obserwujących ją detektywów, częstotliwość tych działań, wykonywanie jej zdjęć, jeżdżenie za nią i wywoływanie w niej poczucia lęku. Jednocześnie pokrzywdzona nie twierdziła, iż z mężem oskarżonej się nie spotykała. Wskazywała, iż istotnie dochodziło do spotkań, jednak były to spotkania na stopie koleżeńskej.

Z kolei jeżeli chodzi o podnoszony przez obrońcę oskarżonej argument, iż pokrzywdzona nie czuła się zagrożona, skoro dopiero po 2 latach od "rzekomych" zachowań ze strony oskarżonej złożyła zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, to z zarzutem tym również nie sposób się zgodzić. Powody tak późnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez S. B. pokrzywdzona wytłumaczyła w logiczny sposób. Wskazała, iż wcześniej nie składała zawiadomienia na prośbę swoich rodziców z uwagi na więzy rodzinne - oskarżona była bowiem żoną M. B., kuzyna pokrzywdzonej. Podkreśliła, iż zdecydowała się zawiadomić o przestępstwie, gdyż z powodu działań detektywów doszło do zdarzenia w czerwcu 2015 r., kiedy to jeżdżąc konno, po spłoszeniu zwierzęcia, mogła doznać tragicznego w skutkach upadku.

Świadek R. O. wskazał, iż otrzymał zlecenie od oskarżonej, aby gromadzić materiały do sprawy rozwodowej. Świadek ten przyznał, że fotografował pokrzywdzoną, potwierdził, iż czynności wobec pokrzywdzonej i M. B. wykonywało dwóch detektywów, a także że opracował sprawozdanie z czynności detektywistycznych. Zeznania tego świadka zasadnie Sąd Rejonowy ocenił jako wiarygodne. Oczywistym jest, że pomimo zlecenia gromadzenia dowodów do sprawy o rozwód, bezpośrednio dotyczyło to pokrzywdzoną, bowiem oskarżona S. B. uznawała za winną rozpadu jej związku małżeńskiego i próbowała dowodzić, że jej mąż zdradza ją właśnie z pokrzywdzoną. Treść zlecenia usług detektywistycznych nie może zatem przesądzać o tym, że nie dotyczyły one osoby pokrzywdzonej.

Zasadnie Sąd meriti oddalił wniosek dowodowy o zwrócenie się do sieci (...) SA o nadesłanie wykazu połączeń przychodzących oraz wiadomości sms dot. numeru telefonu pokrzywdzonej, gdyż minął już termin jednego roku, który obliuguje operatora do przechowywania danych telekomunikacyjnych. Kwestia połączeń i wiadomości sms została wyjaśniona przez Sąd na podstawie wiarygodnych zeznań pokrzywdzonej oraz świadka M. B.

Słusznie też Sąd dał wiarę zgromadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, albowiem nie zostały one skutecznie podważone przez żadną ze stron, a wynikające z nich dane korespondują z zeznaniami pokrzywdzonej B. P. oraz świadków T. M. i M. B.

Zgodzić się również należy z Sądem meriti co do oceny wyjaśnień oskarżonej S. B., które bez wątplenia nie zasługiwały na walor wiarygodności i stanowiły wyłącznie przyjętą przez oskarżoną linię obrony. Przedstawiona przez oskarżoną wersja nie była poparta żadnymi dowodami i miała na celu uniknięcie odpowiedzialności karnej.

Jeżeli chodzi o podnoszoną przez obrońcę oskarżonej kwestię zapadłego przed Sądem Okręgowym w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R. wyroku rozwodowego z dnia 25 stycznia 2016 r., którym orzeczono rozwód pomiędzy S. B. i M. B. z winy tego ostatniego, to wskazać należy, iż wyrok ten nie wiąże Sądu w sprawie karnej. Nadto należy mieć na uwadze, że wyrok ten nie jest prawomocny, a z dołączonej do akt kopii apelacji wynika, iż sprawa nie jest oczywista.

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy nie dopuścił się również obrazy przepisów postępowania, a to art. 4 k.p.k. i art. 7 k.p.k. Skarżący zarzuca nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej, a także dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego. Z zarzutami tymi jednak nie sposób się zgodzić. Dokonując oceny zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy dokonał tego w sposób wnikliwy i rzetelny, wskazał szczegółowo, które dowody uznał za wiarygodne i z jakich powodów, a którym waloru wiarygodności odmówił. Ocena materiału dowodowego zaprezentowana w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku, wbrew twierdzeniom skarżącego, została dokonana przez Sąd I instancji z uwzględnieniem reguł określonych w treści art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., a także art. 410 k.p.k., zgodna jest z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego, nie zawiera błędów. Nie sposób zarzucić braku wnikliwości czy też rzetelności rozważaniom Sądu Rejonowego nad zebranymi w sprawie dowodami. Nie przekroczył Sąd również granic swobodnej oceny dowodów, a swój pogląd na ostateczne wyniki przewodu sądowego Sąd Rejonowy w przekonujący sposób uzasadnił w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Z tych też względów nie można zgodzić się z zarzutami apelacji obrońcy oskarżonego, iż Sąd dopuścił się obrazy przepisów postępowania. Pisemne motywy zaskarżonego wyroku w pełni odpowiadają dyrektywom określonym treścią art. 424 § 1 k.p.k.

Jeżeli chodzi o wyrażoną w art. 5 § 2 k.p.k. zasadę in dubio pro reo, to wskazać należy przede wszystkim, iż zasada ta ma zastosowanie dopiero w sytuacji, gdy powzięte przez organ procesowy wątpliwości co do sposobu rozstrzygnięcia określonej kwestii faktycznej lub prawnej nie dadzą się usunąć, pomimo powzięcia wszelkich dostępnych działań zmierzających do dokonania jednoznacznych ustaleń faktycznych, względnie jedynie trafnej wykładni prawa. Oceniając, czy został naruszony zakaz wynikający z przepisu art. 5 § 2 k.p.k., nie są istotne wątpliwości tego rodzaju zgłaszane w apelacji, ale ważne jest wyłącznie to, czy sąd meriti rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych lub wykładni prawa i w sytuacji braku możliwości usunięcia tej wątpliwości rozstrzygnął ją na niekorzyść oskarżonego, albo czy też w świetle materiału dowodowego danej sprawy wątpliwość taką powinien powziąć. O tym, iż zaistniała okoliczność opisana w art. 5 § 2 k.p.k., można więc mówić jedynie wtedy, gdy pomimo podjęcia starań nie zgromadzono dowodów, które pozwoliłyby na usunięcie istniejących wątpliwości w sprawie (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 6 lutego 2013 r. II AKa 13/13). W wypadku bowiem, gdy ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary tej lub innej grupie dowodów, nie można mówić o naruszeniu reguły in dubio pro reo, albowiem jedną z podstawowych

prerogatyw sądu orzekającego jest swobodna ocena dowodów. W sprawie niniejszej natomiast Sąd I instancji dokonał oceny całokształtu materiału dowodowego w sposób bezstronny, w granicach swobodnej oceny dowodów, uwzględniając jednocześnie zasady wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd meriti nie powziął też żadnych nie dających się usunąć wątpliwości co do sposobu rozstrzygnięcia określonej kwestii faktycznej lub prawnej. Nie sposób również zgodzić się z zarzutem wyjścia poza granice aktu oskarżenia. Nie stanowi bowiem wyjścia poza granice oskarżenia przypisanie oskarżonemu pewnych czynności w ramach tego samego przestępstwa, gdy opisy zachowań mają wspólny obszar, to jest charakteryzują się identycznością podmiotową i identycznością przedmiotu zamachu oraz tożsamością czasu i miejsca zdarzenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 maja 2015 r., IV KK 412/14). Nie ma zatem znaczenia poszerzenie przez Sąd I instancji opisu czynu zarzucanego oskarżonej o pewne zachowania, gdyż są one dodane w ramach tego samego czynu stanowiącego to samo zdarzenie historyczne. W tym kontekście niezasadny jest również zarzut niemożliwości nękania pokrzywdzonej za pomocą wiadomości mailowych. Bezpodstawne jest bowiem twierdzenie, że pokrzywdzona nie posiadała maila. Wbrew temu stanowisku pokrzywdzona tak właśnie zeznawała (k. 48), nadto trudno sobie wyobrazić, aby osoba z wykształcenia będąca informatykiem nie posiadała adresu mailowego.

Mając na względzie zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie ulega wątpliwości, iż oskarżona S. B. dopuściła się popełnienia przypisanego jej czynu z art. 190a § 1 k.k. Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania Sądu I instancji i nie ma potrzeby ich powielania. Biorąc z kolei pod uwagę rodzaj naruszonych dóbr, a także okoliczności popełnienia czynu, zgodzić się należy z Sądem Rejonowym co do kwestii oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonej, że jest on wysoki.

Jeżeli chodzi o orzeczoną wobec oskarżonej karę wskazać należy, że Sąd Rejonowy miał na względzie, by była ona adekwatna do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu. Orzeczona kara pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy niewątpliwie spełni swoje cele zarówno w zakresie prewencji indywidualnej, jak i generalnej.

Przypomnieć należy, że niewspółmierność kary zachodzi wówczas, gdy suma zastosowanych kar i innych środków, wymierzona za przypisane przestępstwa, nie odzwierciedla należycie stopnia szkodliwości społecznej czynu i nie uwzględnia w wystarczającej mierze celów kary. Trzeba jednak pamiętać, że zgodnie z art. 438 pkt 4 k.p.k. ta niewspółmierność kary musi być "rażąca". Chodzi tu więc przy wykazaniu tego zarzutu nie o każdą różnicę co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować. Kara pozbawienia wolności może być uznana za rażąco niewspółmierną tak z powodu nadmiernej jej wysokości, jak również z powodu nieorzeczenia warunkowego zawieszenia jej wykonania (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - II Wydział Karny z 2015-02-19, II AKa 197/14). W tym kontekście kary 6 miesięcy pozbawienia wolności nie można uznać za rażąco niewspółmierną czy też surową.

Jednocześnie zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, iż wobec oskarżonej zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna, pozwalająca na warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności, a wyrażająca się w przekonaniu, iż nie popełni ona

ponownie przestępstwa i będzie przestrzegać porządku prawnego. Dlatego też zasadnie Sąd Rejonowy warunkowo zawiesił wobec oskarżonej wykonanie orzeczonej wobec niej kary pozbawienia wolności na okres próby 4 lat. Bez wątpienia orzeczonej kary o charakterze wolnościowym będzie wystarczająca dla osiągnięcia jej celów, a okres próby w orzecznym wymiarze, kontrolowany przez sprawującego dozór kuratora, pozwoli na zweryfikowanie pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Słusznie i prawidłowo orzekł Sąd meriti na podstawie art. 72 § 1 pkt 7a k.k. o obowiązku powstrzymywania się od kontaktowania się z pokrzywdzoną oraz nie zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 100 metrów. Prawdą jest, że przepisy obowiązujące przed datą 1 lipca 2015 r., które miały zastosowanie w realiach niniejszej sprawy, nie przewidywały obowiązku wskazania minimalnej odległości, na jaką oskarżony nie może zbliżyć się do osoby pokrzywdzonej. Nie oznacza to jednak zakazu orzekania w tym przedmiocie. Wręcz przeciwnie, określenie odległości pozwala na precyzyjne wykonanie wyroku w zakresie orzeczonego obowiązku, stanowi także klarowną wskazówkę dla oskarżonego, jak ma postępować, aby nie narazić się na ewentualne postępowanie w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności na wypadek niewykonywania orzeczonego obowiązku. Ta odległość chroni właśnie interesy osoby oskarżonej przed zarzutem, że w sytuacji chociażby tylko kontaktu wzrokowego, niezależnie od odległości dzielącej strony, narusza rzeczony obowiązek.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku czy też do jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, o co wnosi skarżący. Z tych względów Sąd Okręgowy, nie podzielając zarzutów stawianych w apelacji, utrzymał wyrok w mocy.

Na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. obciążono oskarżoną kosztami za postępowanie odwoławcze.